

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอลำเคำ จังหวัดเพชรบูรณ์
Factors Associated with Household Waste Management Behavior of
Residents in the Ban Noen Subdistrict Administrative Organization,
Lom Kao District, Phetchabun Province

ปณณภา วงละคร^{1*} สาโรจน์ นาคจุ¹ และถาวร มาตัน¹

Punnapa Wonglakhon^{1*}, Saroj Nakju¹ and Thavorn Maton¹

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย 10240

¹Faculty of Public Health Ramkhamhaeng University, Bangkok, Thailand 10240

*Corresponding author E-mail: ipoopae13@gmail.com โทร. 091 381 9288

บทคัดย่อ

การจัดการขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกภาคส่วนจะต้องเร่งแก้ไข การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอลำเคำ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 317 ครัวเรือน จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และใช้สถิติอนุมานทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square test = χ^2) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอลำเคำ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน อยู่ในระดับสูง ($M = 3.96$, $SD = .45$) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.334$, $p < 0.001$ และ $r = 0.481$, $p < 0.001$) ดังนั้น ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรม, การจัดการขยะมูลฝอย, ประชาชน

Abstract

Solid Waste Management is a critical issue that all sectors must urgently address. This study aimed to examine the behaviors and factors related to household solid waste management among residents in Ban Noen Subdistrict Administrative Organization, Lom Kao District, Phetchabun Province. A total of 317 households were selected using stratified random sampling. Data were collected by questionnaires and analyzed using descriptive statistics. Inferential

statistics, including the Chi-Square test (χ^2) and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient (r), were used to test hypotheses, with the significance level set at 0.05.

The results showed that the residents in Ban Noen Subdistrict Administrative Organization had a high level of household solid waste management behavior ($M = 3.96$, $SD = .45$). Personal factors such as education level and occupation were significantly associated with household solid waste management behavior at the 0.05 significance level. Attitudes toward household solid waste management and participation in household solid waste management were positively correlated with the waste management behavior at a moderate level, with statistical significance ($r = 0.334$, $p < 0.001$ and $r = 0.481$, $p < 0.001$, respectively). Therefore, continuous public campaigns and information dissemination should be promoted to encourage community participation in waste management for more effective and sustainable outcomes.

Keywords: Behavior, Solid Waste Management, Residents

บทนำ

ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญประการหนึ่งที่ทั่วโลกกำลังเผชิญ รวมถึงประเทศไทยเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การพัฒนาการท่องเที่ยว การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีทำให้เกิดการบริโภคมากขึ้น เป็นสาเหตุที่ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงของปัญหาเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งหากได้รับการบริหารจัดการอย่างไม่ถูกต้อง อาจส่งให้เกิดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน (ตริยากานต์ พรหมคำ, 2563)

จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมাজังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์, 2567)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ (อบต.บ้านเนิน) มีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 8 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 5,501 คน จำนวนครัวเรือน 1,791 ครัวเรือน สถานการณ์ปริมาณขยะของ อบต.บ้านเนิน ปี 2565, 2566 และ 2567 ดังนี้ 1,160.97 ตันต่อปี 1,910.85 ตันต่อปี 1,937.71 ตันต่อปี ตามลำดับ ปัจจุบันพบว่าปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเฉลี่ย 5.4 ตันต่อวัน เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา พบว่าในปี พ.ศ. 2567 มีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น แบ่งเป็นขยะมูลฝอยทั่วไป 1,841.45 ตันต่อปี ขยะอันตราย 90.67 ตันต่อปี ขยะรีไซเคิล 5.48 ตันต่อปี และขยะพิษหรือขยะอันตราย 0.12 ตันต่อปี จากจำนวนปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น แต่ละปีส่งผลให้อบต.บ้านเนิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอยในชุมชน จัดเก็บขยะล่าช้า ทำให้มีขยะตกค้างในพื้นที่จำนวนมาก จากการข้อมูลดังกล่าว ยังพบปัญหามูลฝอยในครัวเรือนที่ยังไม่สามารถจัดการได้ สังเกตได้จากขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่ถูกนำมาวางไว้ล้นถังขยะและวางกระจายโดยรอบจุดที่อบต. จัดเตรียมไว้ให้รวมถึงการทิ้งขยะกระจายในสถานที่สาธารณะในพื้นที่ตำบลบ้านเนิน

ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญในจุดนี้ จึงได้ทำการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตอบต.บ้านเนิน โดยมุ่งเน้นถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน เพราะการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ แต่จะดียิ่งขึ้นหากประชาชนสามารถมีส่วนร่วมช่วยกัน แก้ปัญหาปริมาณขยะมูลฝอย โดยหลักการ 3Rs คือ การลดการเกิดขยะมูลฝอย (Reduce) การนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะลดการเกิดขยะมูลฝอยตั้งแต่แหล่งกำเนิดและแบ่งเบาภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนินในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

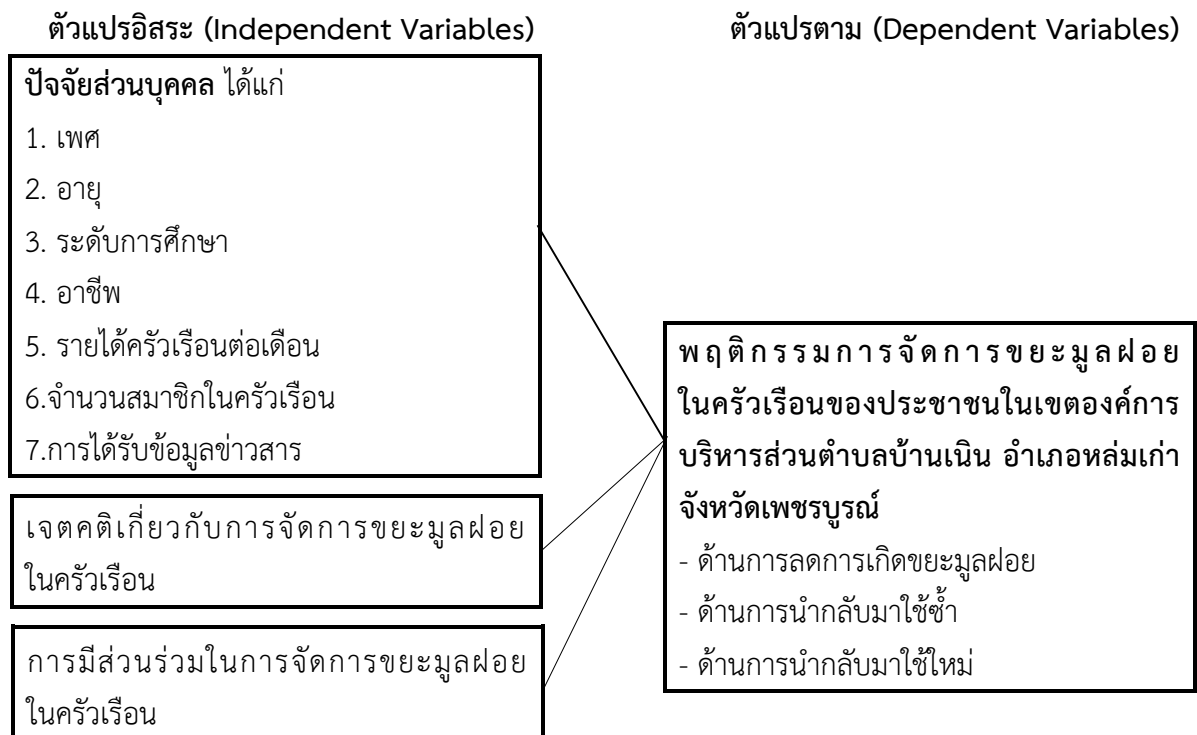
สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในตัวแทนครัวเรือนหรือผู้ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน โดยเน้นศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร คือ ครัวเรือนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1,791 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครัวเรือนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน ทั้ง 8 หมู่บ้าน คำนวณได้จากสูตรของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 ครัวเรือน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำบ้านเลขที่ของประชาชน จำนวน 8 หมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน มาเป็นกรอบในการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยจำแนกรายหมู่บ้าน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ในการสุ่มตัวอย่าง จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเติมข้อความ (Open End) จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 20 ข้อ

โดยลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert, 1932, หน้า 1-55) จัดระดับโดยพิจารณาแบบรายชื่อแนวคิดของเบสท์ (John W Best, 1977)

ถ้ามีคะแนน 1.00–2.33 ระดับอยู่ในระดับต่ำ

ถ้ามีคะแนน 2.34–3.67 ระดับอยู่ในระดับปานกลาง

ถ้ามีคะแนน 3.68–5.00 ระดับอยู่ในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) จากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับองค์การบริหารส่วนตำบลวังบาล จำนวน 30 ครีวเรือน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach' s alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ ด้านเจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ได้เท่ากับ 0.88 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ได้เท่ากับ 0.85 ด้านพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ได้เท่ากับ 0.81 และค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้เท่ากับ 0.859

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือราชการขอความร่วมมือไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน เพื่อขอความอนุเคราะห์ทำการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการอบรมผู้ช่วยวิจัย โดยชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่างและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการอธิบายการตอบแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง และมีผู้ช่วยวิจัยคอยช่วยในการดูกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามพร้อมรับกลับด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตจริยธรรมการวิจัย จากโรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ รหัสโครงการวิจัย CPH-EC-003/2568 ลงวันที่ 21 มกราคม 2568 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: M) ค่าต่ำสุด (Minimum: Min) ค่าสูงสุด (Maximum: Max) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติและการมีส่วนร่วมกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square test = χ^2) และสถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' s Product Moment Correlation Coefficient: r) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน จำนวน 317 ครั้วเรือน ส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.56 มีอายุตั้งแต่ 40 - 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.87 มีอายุเฉลี่ย 47.48 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.44 อาชีพส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 35.33 รายได้ส่วนใหญ่ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.25 รายได้เฉลี่ยเท่ากับ 12,269.40 บาท ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 56.15 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.37 คน และเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.53 เคยได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ มากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ อบต. คิดเป็นร้อยละ 79.41 รองลงมา เสียงตามสายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 51.96 และเคยได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ น้อยที่สุด คือ วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 13.07 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เจตคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน พบว่าประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน มีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 79.81 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.56 และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 0.63 ตามลำดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 62.46 ระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 31.86 และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 5.68 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน พบว่า ประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 76.97 และระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.03 ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน (n =317)

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
สูง (คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00)	244	76.97
ปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67)	73	23.03
ต่ำ (คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33)	0	0.00
M = 3.96, SD = 0.45, Min = 2.35, Max = 5.00		

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน พบว่า ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (n =317)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย		χ^2	df	p
	ปานกลาง จำนวน(ร้อยละ)	สูง จำนวน(ร้อยละ)			
1. เพศ					
ชาย	25 (23.58)	81 (76.42)	0.028	1	0.868
หญิง	48 (22.75)	163 (77.25)			
2. ระดับการศึกษา					
ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี	57 (27.40)	151 (72.60)	6.534	1	0.011*
ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	16 (14.68)	93 (85.32)			
3.อาชีพ					
เกษตรกร	25 (24.75)	76 (75.25)	11.674	4	0.020*
รับจ้างทั่วไป	24 (21.43)	88 (78.57)			
ค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว	13 (33.33)	26 (66.67)			
ข้าราชการ/พนักงาน	4 (8.33)	44 (91.67)			
ราชการ/พนักงานรัฐ					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7 (41.18)	10 (58.82)			
4.การรับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดการ ขยะมูลฝอย					
เคยได้รับ	69 (22.55)	237 (77.45)	1.143	1	0.284
ไม่เคยได้รับ	4 (36.36)	7 (63.64)			

* p < .05

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ มูลฝอยในครัวเรือนกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า เจตคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.334$, $p < 0.001$ และ $r = 0.481$, $p < 0.001$) ตามลำดับ และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' s Product Moment Correlation Coefficient: r) (n=317)

ปัจจัย	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย		
	r	p	ระดับความสัมพันธ์
อายุ	-0.034	0.545	ไม่มีความสัมพันธ์
รายได้	0.100	0.076	ไม่มีความสัมพันธ์
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.013	0.813	ไม่มีความสัมพันธ์
เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	0.334	<0.001*	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย	0.481	<0.001*	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

* p < 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน ผลการศึกษานำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน โดยรวมอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ตามหลักการของ 3 Rs ซึ่งประกอบด้วย การลดการเกิดขยะมูลฝอย (Reduce) การนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) การหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนในพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่ระดับสูง อาจเนื่องมาจากประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน ได้มีการประชาสัมพันธ์การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ อบต. เสียตามสายในชุมชน/หอกระจายข่าวชุมชน แผ่นพับ/ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และได้มีการจัดทำโครงการบริหารจัดการขยะตำบลบ้านเนินอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการหลากหลาย มีผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและภาคีเครือข่ายที่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเป็นอย่างดี ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมของประชาชนในระดับครัวเรือนมีความสอดคล้องกับหลักการ 3 Rs โดยเฉพาะในด้าน Recycle และ Reuse ที่ประชาชนสามารถปฏิบัติได้ง่ายในชีวิตประจำวัน ส่วนด้าน Reduce ยังต้องอาศัยการส่งเสริมเชิงนโยบายและสร้างจิตสำนึกมากขึ้น เนื่องจากต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคตั้งแต่ต้นทาง ดังนั้น แนวทางการพัฒนาต่อไปควรมุ่งเน้นที่การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแรงจูงใจให้ประชาชนสามารถนำหลัก 3Rs ไปใช้ได้อย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการจัดการขยะที่ยั่งยืนทั้งในระดับครัวเรือนและชุมชน จึงส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม (2564) ได้ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของ พรนภา นิระโทษะ และถาวร มาตัน (2567, หน้า 555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลคลองกระเจง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน ผลการศึกษานำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน ระดับการศึกษาและอาชีพแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่มีต่อพฤติกรรมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง และมีอาชีพที่มั่นคง มักมีแนวโน้มปฏิบัติตามได้สอดคล้องกับหลักการจัดการขยะอย่างถูกต้อง กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำหรือมีอาชีพไม่มั่นคง มักมีข้อจำกัดทั้งทางความรู้ เวลา และทรัพยากร ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อพฤติกรรม ดังนั้น กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงจึงมักมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลัก 3Rs และมีแนวโน้มปฏิบัติตามอย่างมีระบบและต่อเนื่อง เช่น การแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การลดขยะ และการกำจัดอย่างถูกวิธี และอาชีพจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนทั้ง รูปแบบชีวิต ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สนับสนุนให้กลุ่มอาชีพต่าง ๆ มีส่วนร่วม เช่น สร้าง “ต้นแบบการจัดการขยะ” เพื่อเป็นแรงกระตุ้นในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปราณีธรรม (2564) ได้ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา และอาชีพ มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ รายได้ครัวเรือนต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัว และการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

เพศ อายุ และการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง อยู่หนู่น (2566) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา พบว่า เพศ อายุ และการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา

รายได้ครัวเรือนต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา นิระโทษะ และถาวร มาตัน (2567, หน้า 555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลคลองกระเจง อำเภอสุวรรณโคตร จังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลคลองกระเจง อำเภอสุวรรณโคตร จังหวัดสุโขทัย

2.2 ปัจจัยด้านเจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเจตคติซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงอารมณ์หรือความรู้สึก ความสนใจที่แสดงออกมาเป็นนิสัยตามธรรมชาติ ที่แสดงออกเป็นพฤติกรรม สังเกตได้จากกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมมีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ได้แก่ การลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีที่สุด และปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยหน้าที่ของทุกคน และทุกหน่วยงานต้องรีบแก้ไขโดยเร็ว จึงส่งผลให้พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอยู่ในระดับสูงด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy)

ในด้านพุทธิพิสัย ซึ่งอธิบายว่าการพัฒนาเจตคติใน แต่ละระดับจะส่งผลต่อพฤติกรรมในชีวิตจริง หากประชาชน ได้รับการพัฒนาเจตคติผ่านกิจกรรมหรือการณรงค์ที่ต่อเนื่อง ก็มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมมากขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมเจตคติในด้านบวก เช่น การสร้างความภาคภูมิใจในการจัดการขยะมูลฝอย หรือการปลูกฝังค่านิยมที่ดีตั้งแต่ระดับครอบครัวและโรงเรียน จะเป็นรากฐานที่ช่วยสนับสนุนพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืนในระดับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามใบ มาพร และสาโรจน์ นาคจุ (2567, หน้า 776) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ของประชาชนในชุมชนศิริโสภณในเขตเทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า เจตคติในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนศิริโสภณ ในเขตเทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา นิระโทษะ และถาวร มาตัน (2567, หน้า 555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลคลองกระเจง อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย พบว่า เจตคติมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลคลองกระเจง อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขต อบต. บ้านเนิน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อุทัย บุญประเสริฐ (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใด ๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งสามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อชุมชนของตนเอง เช่น การเข้าร่วมประชุมวางแผน การให้ความคิดเห็น การร่วมรณรงค์ หรือการปฏิบัติจริงในกิจกรรมชุมชน เช่น การแยกขยะหรือการเข้าร่วมโครงการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทอย่างต่อเนื่องและหลากหลายจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืนในระดับครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะเนตร ถั่วเถื่อน และสาโรจน์ นาคจุ (2565, หน้า 73) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเทศบาลตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยันต์ แบนเนียน, ธรรมศักดิ์ สายแก้ว และสุทธิศักดิ์ สุริรักษ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอมะนัง จังหวัดยะลา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอมะนัง จังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้มากขึ้น และสม่ำเสมอ โดยสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น เสียงตามสายของชุมชน แผ่นพับ / ป้ายประชาสัมพันธ์ แจกจ่ายให้ความรู้ ความเข้าใจถึงประโยชน์ของการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน

2. ควรจัดกิจกรรมให้ประชาชนเกิดความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย เช่น กิจกรรมคัดแยกขยะชุมชน กิจกรรมธนาคารของชุมชน กิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล กิจกรรมขยะแลกไข่ เป็นต้น
3. ควรจัดเวทีประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ของชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นความตระหนักรู้ ความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะ และการรับรู้ความสามารถตนเองที่จะนำขยะมาใช้ประโยชน์ พร้อมทั้งการสร้างมูลค่าของขยะ
2. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อื่น ๆ และนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้ภาพรวมของประชาชน มีการติดตามผลการจัดการขยะมูลฝอยและนำมาพัฒนาพื้นที่ต่อไป
3. ควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการบริหารงานต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน และขอขอบพระคุณประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่กรุณาและสละเวลาในการให้ข้อมูลสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ และชุลีวรรณ ปรานีธรรม. 2564. พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอมะนัง จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 10(2), 269-280.
- บุญส่ง อยู่หนู. 2566. พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา. แหล่งข้อมูล: <https://www.skho.moph.go.th/oa/index.php?page=document>. ค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2567.
- ปิยะเนตร ถั่วเถื่อน และ สาโรจน์ นาคจุ. 2565. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเทศบาลตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2565 เรื่อง ทิศทาง แนวโน้มวิจัย และนวัตกรรมทางสุขภาพหลังวิกฤตโควิด-19*, : 73.
- พรนภา นิระโทษะ และถาวร มาตัน. 2567. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนศิริโสภณ เขตเทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ. *การประชุมวิชาการประจำปี 2567 เรื่อง สาธารณสุขยุคใหม่ เพื่อผู้สูงวัย ใส่ใจเทคโนโลยีดิจิทัล*, 555.
- ตริยากานต์ พรหมคำ. 2563. การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 14(4): 54.

- สามใบ มาพรและสาโรจน์ นาคจุ. 2567. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในชุมชนศิริโสภณ เขตเทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ. *การประชุมวิชาการประจำปี 2567 เรื่อง สาธารณสุขยุคใหม่ เพื่อผู้สูงวัย ใส่ใจเทคโนโลยีดิจิทัล*, 776-785.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์. 2567. *แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2567*. เพชรบูรณ์: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์.
- สุริยันต์ แนนเนียน, ธรรมศักดิ์ สายแก้ว และสุทธิศักดิ์ สุริรักษ์. 2566. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดการขยะในอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี. *วารสารนวัตกรรมการสุขภาพและความปลอดภัย, วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี*, 1(1): 1-13.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน. 2567. *ข้อมูลทั่วไป*. เพชรบูรณ์: องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเนิน.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2542. *รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Best, J. W. 1977. *Research in Education*. New Jersey: Prentice hall Inc.
- Davies, I.K. 1971. *The management of Learning* London: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Likert, Rensis. 1967. *The Method of Constructing and Attitude Scale*. Attitude Theory and Measurement. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.